

FLOAREA DE FOC

4 Iunie 1936
ANUL III — Nr. 18
Redacția: Calea Victoriei No. 31
București. — Tel. 434.60
Manuscrisele nepublicate se distruge

UN EXEMPLAR 1 LEU
APARE IN FIECARE SAPTAMANĂ
Adreța: Calea Victoriei No. 31. Tel. 434.69

S U M A R

Walther Rathenau, chintesența veacului burghez de Constantin Clonaru

Destine istorice de Ion Biberl

Democrația nu ucide satul de Vasile Damaschin

Cartea de D. T. Fântânanu

Cronici:

literare, bibliografice și mărunte — de Cicerone Theodorescu și Vasile Damaschin.

WALTHER RATHENAU

CHINTESENȚA VEACULUI BURGHEZ

CONSTANTIN CLONARU

Atossa. — Cine-i conduce?
Cine este stăpânul armatei lor?

Corul. — Ei nu sunt nici sclavi, nici supuși.

(Perșii-Eschile)

La 24 Iunie c. se împlinesc 14 ani dela asasinarea lui Walther Rathenau. Un martor ocular, zidarul Kruschbin, a făcut, îndată după asasinat, gazetei Wochische Zeitung, următoarea relatare: «Către ora zece și un sfert, două automobile coborau pe Königsallée, venind din spre Hundekelle. În prima, mai puțin rapidă care se ținea prin mijlocul drumului, era un domn așezat pe banca din fund; se vedea foarte bine pentru că trăsura era în întregime deschisă. În a doua trăsură, un torpedo cu șese locuri, de culoare gri închis, deasemenea deschisă, erau doi domni în mantăi de piele noi și șepci la culoare, care lăsa să se vadă figurile lor. Erau amândoi tineri și nu purtau ochelari de praf. Königsallée la Grunewald este un drum foarte umbelat și nu pot prin urmare fi observate toate mașinile care trec. Cu toate acestea, noi am văzut cu toții acest mare automobil pentru că frumoasele mantăi de piele ale ocupanților ne-au isbit ochii. Automobilul cel mare a ajuns automobilul cel mic, care își micșorase viteza, aproape pe linia tramvaiului pentru a face un dublu viraj către dreapta și a împinge trăsura cea mică către partea stângă a drumului, chiar unde eram noi (zidarul). Când automobilul cel gri fu cam la o jumătate lungime de celalt, și în timp ce ocupantul privea spre dreapta de teama unei eventuale ciocniri, unul din domni cu frumoasele haine de piele s'a aplecat înainte, a luat o pușcă lungă, i-a pus patul la subțioară și a îndreptat-o asupra domnului din celălalt automobil. Nu avea nevoie să ochiască, fiindcă era foarte aproape. Eu îl priveam, ca să spun așa, în ochi. Avea un aer sănătos și viguros, o figură de ofițer, cum se spune la noi. M'am ferit pentru că glonțul ar fi putut foarte bine să ne atingă și pe noi. Gloanțele au fășnit îndată, foarte iute, ca la o mitralieră. Când termină gloanțele, al doilea s'a ridicat, balansând în mână un obiect — era o grenadă de mână — și o asvârlă în mașina pe lângă care trecea. Domnul se prăbușise deja pe bancă, culcat pe o parte. În acest moment șoferul s'a oprit chiar în colțul lui Erdenstrasse și a strigat: «Ajutor, ajutor!». Automobilul gri se îndepărtă îndată cu toată viteza și se pierdu în Waldstrasse. Automobilul cu rănitul s'a oprit la marginea drumului. În aceeași clipă a fost o detunătură și grenada explodă. Domnul din fund fu săltat și automobilul a făcut chiar o mică săritură. Am alergat în grabă și am găsit în drum nouă gloanțe și sfărâmurile grenadei. Bucăți de lemn din caroserie fuseseră smulse. Șoferul puse ma-

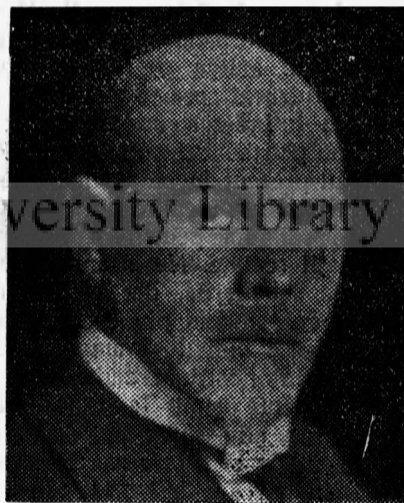
șina în mișcare, o tânără fată se urcă în ea și susținu pe domnul neînsuflețit, și poate chiar morț, și automobilul porni cu toată viteza pe Königsallée în direcția din care venise, către postul de poliție care era la vre-o treizeci de metri mai departe de Hundekelle. (Wochische Zeitung, 25 Iunie 1922).

Astfel a fost răpus omul care adusese patriei sale neprețuite servicii în timpul războiului, organizând serviciul materiilor prime, reușind să lipsească blocada engleză de efectele urmărite de aliați, și sub republică ca ministru în cabinetul cancelarului Wirth și ca reprezentant al Germaniei la Societatea Națiunilor, Kern, unul din cei doi asasini, și-a motivat, câteva săptămâni mai înainte, odioasa lui faptă astfel: «El, (Rathenau) este acela care a criticat în modul cel mai aspru oamenii și puterile timpului său. Cu toate acestea a aparținut acestui timp și acestor puteri. El este ultimul lor fruct, fructul maturității lor, el întrunește valorile și gândirea, etica și patetica, demnitatea și credința epocii sale. El a văzut ceea ce nimeni nu a văzut, el a cerut ceea ce nimeni nu a cerut. Chiar dacă acest om ar da încă odată acestui popor o credință, dacă i-ar da încă odată o voință și o forță, corespunzând unei epoci care este moartă cu războiul, moartă, de trei ori moartă, nu ași putea să-l suport».

Kern, acel tânăr înveninat de ură, a rezumat în aceste câteva fraze toată tragedia vieții lui Walther Rathenau. Prin naștere, prin poziția lui socială, prin situația lui de conducător a circa o sută de mari întreprinderi industriale, Rathenau aparținea acelei burghezii care dusese Germania la dezastrul din 1917. Prin inteligență și prin vasta lui cultură — cunoștea profund toate disciplinele timpului, dela științele abstracte și de laborator până la cele sociale și literare — domina oamenii și societatea timpului său și nu se da îndărăt de a le face prin scrierile lui, deci publice, o aspră critică. El care era cel mai mare capitalist al Germaniei critica vehement sistemul, el care și-a pus toată capacitatea în joc pentru a asigura materiile prime necesare în timpul războiului, scria unui prieten după primele victorii germane: «Vai nouă, biruitorilor! Nu s'ar mai putea respira în această țară». El care în 1911 propunea limitarea înarmărilor și controlul ei printr'un birou internațional se puse totuși în slujba războiului, iar la încheierea armistițiului a avut chiar eșeri violente pentru a împiedica umilirea poporului german care era, o parte din umilitatea pe care el o vroia mai bună și mai demnă. Vroia o pace care, să nu nască ura între popoare și o reconstrucție a Europei prin înțelegerea și concursul tuturor. Altfel pacea, spunea el, nu va fi decât un scurt armistițiu, după care vor urma alte războaie și națiunile se vor

ceafunda în mizerie. În 1918, Rathenau a publicat două scrisori deschise adresate «tuturor celor pe care ura nu i-a orbit încă», iar colonelului House, amicul președintelui Wilson, îi trimetea următoarele rânduri: «Niciodată, dela începuturile istoriei, trei oameni de stat nu au exercitat o putere asemănătoare aceleia cu care sunt investiți astăzi Wilson, Clemenceau și Lloyd George. Niciodată, dela începuturile istoriei, viața și moartea unui popor, a unui popor viguros, inteligent, activ, n'au depins de hotărârea câtorva oameni».

Dacă, în zece sau în o sută de ani încolo, orașele germane altă dată înfloritoare vor fi deșerte, industria și comerțul distruse, dacă spiritul german va dispărea din domeniul artei și al științei, dacă oamenii de rasă germană, obligați de a se expatria, vor emigra cu milioanele, verdicturile istoriei și lui Dumnezeu vor spune ele că acest popor a fost tratat cu dreptate și că acești trei oameni au pro-

cedat bine?... Domnule, viața mea este încheiată; pentru mine însumi nu sper și nu mă tem de nimic; țara mea nu mai are nevoie de mine și nu cred că voi putea supra vieții mult timp ruinei sale. În calitate de umil cetățean al unui popor rănit în inimă, care luptă întotdeauna pentru noua sa libertate și pentru restul de viață ce-i mai rămâne, mă adresez dv. reprezentantului celei mai înaintate din trei națiuni. Sunt numai patru ani decând vă eram asemenea, sau cel puțin treceam ca atare, pentru că ne lipsea ceea ce constituia trănicia națiunilor: libertatea internă. Astăzi, iată-ne sortiți unei dispariții inevitabile dacă Germania urmează să fie mutilată după voința aceluia care o urăsc. Pentru că trebuie strigat sus și tare cu o voce clară și puternică, pentru că toate popoarele și toate rasele, actuale sau viitoare, să înțeleagă acest lucru îngrozitor: ceea ce ne amenință, ceea ce urăsc să ne impună, înseamnă dispariția vieții germane, pentru astăzi și pentru totdeauna».

La începutul anului 1919 d. Dresel, atașat de ambasadă al Statelor Unite, îi comunică puternica emoție pe care a produs-o scrisoarea asupra colonelului House și înmânarea ei imediat președintelui Wilson.

În imperiul lui Wilhelm al II-lea, el a luptat pentru democratizarea statului și eliberarea din capcana mecanizării, pentru că «mașinismul a aservit ca nici un alt sistem umanitatea».

Această eliberare o dorea pentru toate clasele sociale fiindcă și capitaliștii și proletarul sunt aserviți banului. Primul fiindcă a făcut din el un scop în sine, iar al doilea fiindcă lipsa lui îi produce neajunsuri și suferințe. Rathenau astfel, înaintea lui Henri de Mann, dădu o justificare etică revendicărilor muncitorești și luptei de clasă. El preconiza o serie de reforme

care să dea posibilitate oamenilor să-și regăsească sufletul pentru că «atunci când puterea sufletului este desțepată în el nu mai are nevoie de privilegii și avantajii terestre».

Omul acesta, legat puternic de viața poporului german, preocupat de reabilitarea lui și integrat complet în umanitate a scandalizat societatea timpului său în care trăia, prin puterea lui de muncă, prin sinceritatea și prin curajul lui, prin marea lui inteligență. Oameni de curaj, în societatea germană, au mai fost și este de ajuns să amintim pe Maximilian Harden, dar pe când acesta arunca toată răspunderea pe seama Kaiserului. Rathenau cu un spirit mai pătrunzător mergea dincolo de aparențe, la viciile organizației sociale burgheze, a cărei vină capitală este mecanizarea omului, dispensându-l de a mai gândi și lipsindu-l de o viață sufletească. Toată construcția filozofico-socială a lui Rathenau se sprijinea pe importanța vieții sufletești, al cărui primat trebuie restabilit dacă vrem ca viața să capete un sens pentru că «creia înseamnă a transpune sufletul într'o formă vizibilă. Pentru Rathenau sufletul înseamnă totalitatea experiențelor interioare ce se concretizează în personalitatea individului. Sufletul acționează prin dragoste «pentru umanitate, pentru Dumnezeu și pentru toate lucrurile create, până la stele».

Veacul burghez este, după Rathenau, lipsit de credință fiindcă adevărul istoric al credinței este în inimă și în imaginația hrănită cu dragoste; ea creiază o anumită convingere din care faptele decurg fără intervenția voinței.

Făcând parte din cea mai înaltă burghezie își atrage ura ei prin critica pe care i-o face și apare ca un suflet straniu neînțeles și poate orgolios așa cum lasă să se înțeleagă și Emil Ludwig, care l'a cunoscut și i-a fost colaborator la Societatea Națiunilor. Orgoliul lui însă era numai izolarea pe care o producea în jurul lui plusul de cultură, de inteligență și de înțelegere față de semenii lui. Nu el, care a fost toată viața în căutarea prieteniei se izola de ei, ci neînțelegerea, invidia și ura contemporanilor sau chiar a colaboratorilor lui. Rathenau nu a fost victima antisemitismului, ci a acelei atmosfere creată în jurul lui. Dragostea pe care a oferit-o sau a cântat-o toată viața nu s'a apropiat de el însă decât după moarte. Asasinarea lui a stârnit valurile de indignare ale muncitorimii germane. Sindicatelor au hotărât încetarea lucrului de Marți și până Miercuri dimineața, 27 Iunie. Coloane nesfârșite de manifestanți, așa cum nu s'a mai văzut în Germania, au străbătut toate orașele sub flamurile îndoliate ale republicei. În Berlin peste un milion de oameni s'au adunat și au blamat atentatul. Și în restul Germaniei manifestațiile de simpatie pentru cel asasinat și de condamnarea asasinatului și a celor implicați au fost tot atât de puternice și de spontane.

Astfel s'a sfârșit omul care fiind înștiințat de complotul urzit în contra lui a refuzat orice măsuri de pază și a răspuns cancelarului Wirth, care se arăta foarte îngrijorat: «Nu-i nimic, dragă prietene. Cine ar putea să-mi facă vreun rău?» și care a trecut prin viață strigând, după expresia lui Petrarca: «Merg dealungul lumii strigând: Pace, Pace, Pace».

Moartea poate a fost o eliberare.

DESTINE ISTORICE

ION BIBERI

Ultimile decenii au conturat o atitudine răspicată a popoarelor și indivizilor față de evoluția vieții sociale. E atitudinea pe care am putea-o numi deopotrivă activistă, dinamică și intervenționistă. Partizanii acestei concepții, afirmă clar sau mărturisesc implicit prin activitatea lor politică, o priză totală și directă a individului asupra vieții sociale. Aceasta din urmă poate fi plămădită sau numai diriguată prin intervenția voluntară și directoare a unei activități reflectate. Istoria, după această concepție, este rodul unei desfășurări de forțe sufletești, conduse pe un plan dinainte conceput. Impotriva acestei activități reflectate și a acestui rol predominant a individului în mersul unei societăți, nu se ridică nici o forță socială obscură, nici un determinism subteran și inerent structurii însăși a vieții sociale.

Subt acest aspect, discuția este veche. Intr'adevăr, s'a susținut și se poate încă apăra această poziție, că o individualitate puternică poate imprima istoriei o direcție nouă. Se poate însă răspunde că în realitate această forță individuală nu este decât un exponent al unui curent social general, în a cărui serviciu se pune fără vrere. Un reformator, nu poate avea răsunset în viața istorică a unui popor, decât în cazul că activitatea lui corespunde unei nevoi generale simțite. Dacă orientarea lui nu coincide cu tendințele obscure ale societății, opera este sortită neizbutirii. În acest fel, rezistențele pe care le întâmpină reformatorul nu sunt decât curențele de inerție a unor forme sociale perimate. Impunându-și voința și dictând reforme, conducătorul unei societăți nu face decât să definească și să anticipeze liniile de direcție pe care, cu intuiție și înțelegere, a știut să le deslușiască în structura socială a poporului său.

Popoarele își au conducătorii care îi merită și formele de guvernământ care le sunt dictate de formele lor de viață. Iată locuri comune, care întăresc observația noastră. Dacă popoarele își dictează singure structura socială și forma de guvernământ, evoluția lor este deasemeni supusă unui determinism de adâncime. Personal nu pot înțelege cum se poate condamna fără apel și după simple principii generale, o formă de guvernământ. Democrația individualistă franceză izvorăște dintr'o structură psihologică particulară, care dictează această formă de viață socială. O cât de superficială cunoaștere a spiritului francez dovedește că această formulă corespunde singurului vieții sociale franceze. Spiritului ordonat, colectiv, dominat de idolatria formelor și a autorității, nu-l putea corespunde în Germania decât o dictatură ce instaurează domnia unui principiu unanim acceptat și indiscutabil. Tot astfel, respectiv, Italia și Rusia. Sunt forme de viață izvorâte din necesități particulare, care trebuiesc acceptate ca atare. De ce

atunci, în locul efortului liber de înțelegere se substitue judecări de valoare, de ce atitudinea larg comprehensivă e înlocuită cu negația violentă sau exaltarea naivă?

Răspunsul îmi pare a fi dat, deopotrivă, de lipsa de relativism a judecății istorice, cât și a necunoașterii condițiilor generale de viață a popoarelor respective.

În realitate, evoluția istorică se desfășoară după linii proprii, după un determinism intrinsec, care scapă diriguirii sau modificării voluntare a indivizilor. Istoria se face singură. Indivizii sunt accidente. Repercuțiile actelor lor sună fără ecou durabil asupra structurilor profunde, care dictează sensul evoluțiilor și traectoria destinului social. Crezând că diriguiesc, conducătorii sociali sunt în realitate conduși. Vrând să impună vieții sociale anume directive, ei nu fac altceva decât să asculte sensurile obligatorii ale fatalității sociale.

Ei nu sunt plămăditorii de realități noi, ci simple epave pe curenții apelor sociale.

Iată de ce împotriva anumitor forme de evoluție, conducătorii se arată nepuțincoși. Intrucât opresiunea țaristă a împiedecat ecloziunea revoluției sociale în Rusia? Intrucât formele constituite ale unei societăți pot rezista curențelor care orientează viața socială către alte zări?

Evenimentele economice din ultimii ani au dovedit de asemenea lipsa de efect a activității individuale asupra fenomenelor care germinau în regiuni necunoscute. Intr'adevăr, în 1929 a izbucnit marea criză economică. S'a putut împotrivi acestei crize, activitatea conștientă și diriguată a organismelor economice prezentate prin atâtea conferințe internaționale? Intrucât aceste eforturi au putut limita întinderea acestei dezaxări sociale? I-au pătruns cel puțin cauzele?

Suntem în prezent în bătaia unor vânturi contrarii. Nu putem desprinde nici o orientare valabilă pentru evoluția de mâine a vieții sociale. Ne lăsăm conduși de curențele subalterne, dar căutăm înfrigați să desprindem din evenimentele politice, anumite indicii și anumite răspunsuri. Efortul nostru e zadarnic, căci aceste evenimente sunt la rândul lor determinate de alte complexe de realități mai profunde și care sunt cu adevărat esențiale. Pentru a desprinde tâlcurile generale și sensurile adânci va trebui să depășim suprafața vieții și să ne diriguim către straturile de adâncime. Va trebui să considerăm ca simple epifenomene toate evenimentele pe care le urmărim înfrigați și să căutăm să deslușim palpitul adânc, dinamismul înuntric al destinelor sociale.

Dar în această identificare cu ritmurile de adâncime, va trebui să părăsim ca neesențiale, toate concepțiile noastre politice, clădite pe aparențe și pe false interpretări.

DEMOCRATIA

NU UCIDE

SATUL

VASILE DAMASCHIN

in chip echitabil, etc. etc.?

«Surparea ei nu e posibilă decât prin marea revoluție a naționalismului, de românizarea totală a statului și vieții sociale și economice».

Cum? In ce chip? Prin elita conducătoare? Prin ridicarea drepturilor și libertăților țăranelor? Printr'o dictatură cu vărsări de sânge și capete la coș, prin deslănțuirea teroarei, prin domnia proștilor, dar puternicilor, prin ce? Prin spânzurători la toate răscrucele drumurilor? De acord, dar în ce scop? Numai prin readucerea cinstei în stat se rezolvă cele mai mari probleme sociale; economică politică, culturală?

«Prin revoluția naționalismului» e o enunțare vagă, sentimentală. De altfel d. Nichifor Crainic ne vine d-sa singur în ajutor:

«Dincolo de această critică (naționalismul demască fără cruțare crima democrației) atât de necesară pentru redșteptarea conștiinței adormite în rachiu, ce pune naționalismul? Am cercetat programe, am auzit discursuri și mărturisim că n'am găsit decât vorbe vagi... «Alături de ele, niște naivități ridicole... «Adesea, demagogia cea mai democratică se amestecă în propaganda naționalistă... «Adevărurile acestea pot să fie dezagreabile. Pușin ne pasă. Noi nu ne-am angajat să slujim pe naționaliști împotriva poporului, ci poporul românesc etc...»

Valoarea și binefacerile democrației în cadrele actualei configurații de stat, nu e locul să le subliniem.

Greșeala generală e însă aceasta: lovim în democrație când în realitate trebuie să rămânem pe profitorii, demagogia, murdăria cluburilor politice.

Intr'un articol al subsemnatului «Glose la o adevărată democrație», apărut în această revistă (No 6 din 29 Februarie), în care studiam tocmai această problemă, a unei sincere democrații țărănești la noi, concludeam:

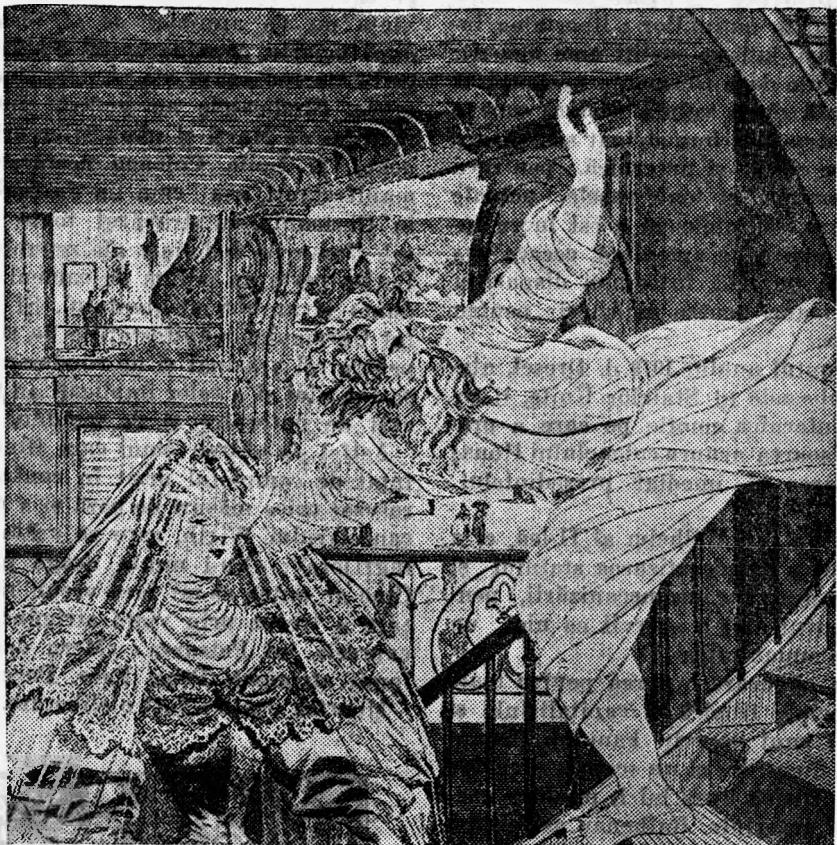
Ridicarea țărânelor nu se poate face din afară, ci din lăuntru ei. Nu e altă soluție decât schimbarea sistemului acestui stat, care e defectuos. Proporția bunurilor e falsă. Tot ceiace încercăm să-i facem țărânelor în mod platonic, să-i «dăruim» să-i aplicăm ca unei mase inconștiente și amorfe, fără a trezi la noua lumină și prin stimularea propriei ei energii, e o încercare pierdută. Tot ceiace e din afară și artificial, e în afară și artificial. Luați exemplul dela modul în care s'a făcut improprietărea, aplicată fără a fi în prealabil ei educați. Să-i facem părtași la repartiția beneficiilor survenite din munca tuturor oamenilor acestei țări, să-i punem în drepturile lor. Odată chemați să conlucreze, vor continua să meargă pe propriile lor picioare, luminați de propriile lor îmbolduri.

D. Nichifor Crainic vorbește despre insuficiența programelor naționaliste despre «demagogia cea mai democratică care se amestecă în propaganda naționalistă».

D-sa judecă valoarea democrației, după rachiul demagogilor, după politicianul venal, după ordinarii profitorii. Un om de rea credință ar trage la fel concluzia: valoarea principiilor naționaliste sunt nule, intrucât «am cercetat programe — spune d. Crainic — am auzit discursuri și n'am găsit decât vorbe vagi și «demagogia cea mai democratică se amestecă în propaganda naționalistă», adică valoarea naționalismului judecată nu în sine, ei după inșii demagogi, reduși.

Nu, hotărât nu, democrația nu ucide satul, ci falșă democrație, profitorii, cum l-ar putea ucide tot așa de bine demagogii naționaliști. Adică, inșii, hoțomanii, nu ideia.

Democrația sinceră și adevărată va fi autentica bază a viitoarei vieți de stat românesc, în care democrația țărănească nu va lipsi.

Max Ernst

Gravură

În recentul d-sale articol*, d. Nichifor Crainic se dovedește a fi, — cum am avut ocazia să mai constatăm — sincer, obiectiv, categoric. Obiectivitatea d-sale merge până acolo, încât, chiar cu riscul de a-și clătina puntea, se întreabă așa: «Au naționaliștii, în stadiul actual al mișcării, un program studiat, cu soluții pentru viața satului încadrat în totalitatea problemelor vieții românești?» Și trage concluzii juste:

«Am cercetat programe, am auzit discursuri și mărturisim că n'am găsit decât vorbe vagi, fără nici o consistență». Și «adesea demagogia cea mai democratică se amestecă în propaganda naționalistă».

D. Nichifor Crainic ajunge aici, plecând dela ideea netă că democrația românească ucide satul, că toate nenorocirile vin pe capul bietului țărân român numai și numai dela această bestie care e democrația, adică dela principiile că într'un stat liber toți românii sunt liberi și egali și trebuiesc să participe la datorile și drepturile ce le acordă aceste principii.

D. Nichifor Crainic face însă o confuzie. O confuzie voită. D-sa confundă democrația (principiul, adevărul), cu paraziții ei, cu profitorii, cu demagogii, cu inșii venali și de rea credință cari, prin acest principiu încearcă, trișând, înșelând, să aibă o vacă de muls. Care vacă, democrația, neapărată de nimeni, e ținta atacurilor tuturor, și demagogilor și oneștilor liberi cugetători, doritori de mai bine, — și nu acești paraziți, acești profitorii acești inși venali.

Democrația înseamnă domnia poporului. E oare această domnie a poporului o greșală, o crimă? E oare dorința de a participa tot poporul la conducerea statului, dorința de a se repartiza bunurile, cinstit după aportul fiecăruia în cadrul statului, ideia de egalitate în fața drepturilor și datorilor, o nelegiuire? E oare dorința de muncă, dar și de răsplată, de scuturarea tuturor lipitorilor statului și ale poporului, o mai justă, mai cinstită repartiție economică între toate păturile sociale, o nenorocire?

Care este vina democrației (ideei)? Trebuie doborât regimul, regimul de libertăți, sau inșii cari profită de slăbiciunea poporului, acordându-i dreptul votului universal, ca să i-l ia apoi samavolnic cu prețul unui rachiu? «Satul e votul universal. Pentru politician el nu e nimic decât votul universal», e foarte just spus. Dar e de vină democrația, adică ideia acordării votului pentru ca țărânul să-și exprime sincer ideile, să participe egal la acțiunile de stat, sau hoții, înșelătorii, cari profită de d-ta, d-le Nichifor Crainic, de dumnealui Popescu, de mine Damaschin, de noi toți? Și care mai luminași, nu reacționăm, nu repunem principiile democratice pe adevăratele luminoasele ei baze? Și care în loc să vedem în ei dușmanii, lovim nedrept în democrație?

«Mii de butoaie de țuică și rachi, milioane de tone de făgădueli mincinoase (făgăduelile le face democrația sau demagogii?) s'au revărsat peste satele devastate de invazia politică. Pentru a smulge votul, trebuie să te pui tu de acord cu omul simplu, iar nu să-l ridică pe el la tine». Și «Tot succesul democrației stă în arta de a specula fără limită poftele și patimile populare (democrația sau profitorii, demagogii politici?)».

«Miliardele cu care sunt înscrise în buget industriile și comerțul sunt plătite în realitate de țărânelor. Sistemul acesta, care înfloarește în regimul democratic reprezintă cea mai diabolică artă de a exploata satele pe terenul economic, precum demagogia electorală le exploatează pe terenul politic (subl. n. Acum e găsiți abia termenul just: demagogia electorală). «Nu există o trădare mai fioroasă decât aceea comisă de politica democratică față de țărânelor (iarăși confuzie). «Ciocoll de azi, adică noii exploatare ai satului, sunt golani de eri deveniți arhimi-lionari, prin demagogia partidelor democratice (iarăși termen just) «Dacă e vorba de surparea acestei noi ciocolme, nu democrația o poate face, fiindcă democrația e însăși această ciocolme». Ciocolme, adică democrație erimonală, înseamnă participarea tuturor la conducerea statului repartizarea bunurilor

* «Democrația ucide satul» în revista «Sfarmă piatră».

C R O N I C I

Cartea

Cea mai desăvârșită, dar și cea mai periculoasă invenție a minții omenești este fără îndoială cartea. În ea stă închisă toată strădania omenirii. Răscoltrile și sbuciumul celor ce au în suflet frământări și în minte ceva de spus, sunt strânse în filele ei.

Culturile veacurilor, revoluțiile dar și păcatele omenirii, toate sunt colecționate în semne, deslegătoare de mistere.

Befia cărții bune a fost întotdeauna hrana capetelor de elită. Națiunile, unități colective, au fost creatoare și originale în măsura consumării acestor soi. Gradul de perfecție sufletească este în directă proporție cu întrebuintarea, ca număr și calitate, a cărții.

Iată la noi, slavă Domnului, că majoritatea cetățenilor și a elitei intelectuale nu suferă de prea multă cultură. Dovada ne-o servește barometrul librăriei. Deunăzi s'a închis săptămâna cărții. Ocazia oferea, o reducere simțitoare amatoriilor de lectură.

Săptămâna scrisului, a sucombat lent, neștiut ca un copil născut tuberculos. Ceaiurile și mai ales întrunirile publice au cunoscut o afluență pe care gazetele le-au trâmbițat cu litere de-o palmă.

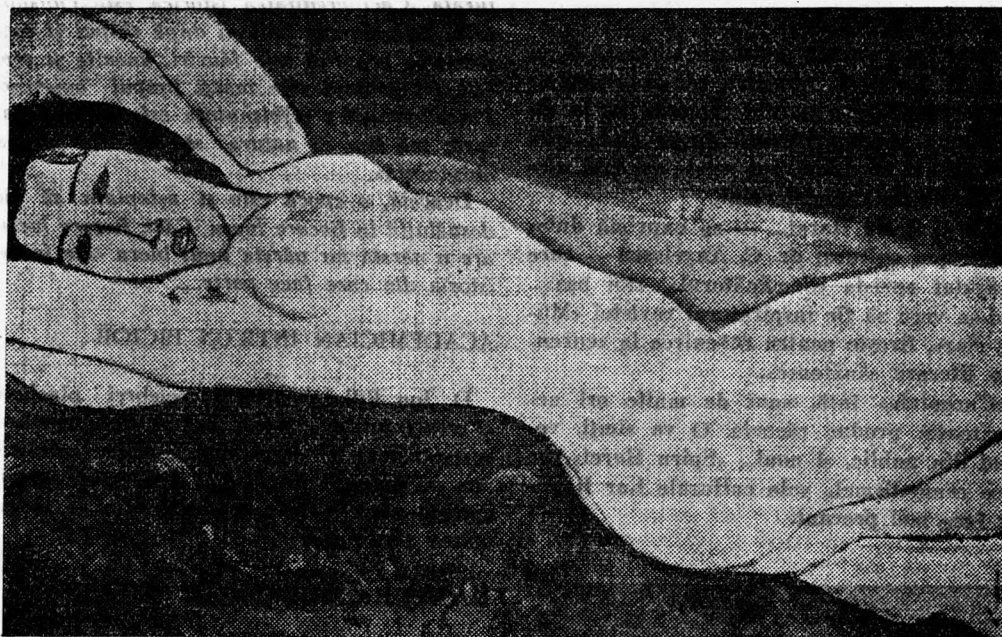
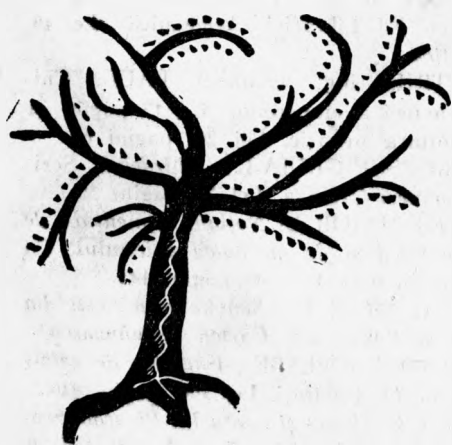
Și lumea se bucură. Se trezește conștiința cetățenească. Săteanu a început să știe cu cine votează. Fercirea se apropie. Deșteptăciunea pune stăpânire pe noi cu o repeziune îngrijorătoare. E suficient să suni cu goarna o întrunire și lumea te copleșește.

Dar cartea? Cine a fost impresionat de imbulzeala dela o librărie? Rafturile pline cu poezie, proză sau știință au rămas aceleași. Nu mă gândesc de loc la deverul comerciantului librar sau editor. Trist în această problemă este că poporul începe să se trezească pe o latură al cărei rând venea în rândul al doilea. În tâlu cartea, închegarea sufletească și instructivă și apoi, dialecticianul politic, Partidele și guvernele, niciodată nu s'au gândit ca în programul lor să aibă prevăzută ofensiva cărții. Nu a culturii și a clădirii de șandramale zise școli, cartea, cartea.

Răspândiți cartea, desvoltați pasiunea ei prin orice mijloace. În ea este salvarea. Cei ce se bucură de redșteptarea poporului, prin discuțiile unor ideologii efemere se duc cu toate ambițiile lor. După ei rămân aceleași lacune cari nu ne dau pas să înaintăm spre lumină.

Dați poporului Cartea cea de toate zilele! În ea este salvarea.

D. T. Fântânaru

Modigliani

Nud

LITERARE

MARELE PREMIU DE CRITICĂ
AL ACADEMIEI ACORDAT
„VIEȚII ȘI OPEREI LUI M. EMINESCU“

CICERONE THEODORESCU

Au fost decernate premiile Academiei Române...

— Ei și?

În adevăr, cei care le urmărim, nici o surpriză nu credeam să ne întâmpine.

Au fost totuși câteva.

A fost în orice caz una, lămurită.

Ne gândim la vastul ciclu de cercetări istoriografice și estetice, adunat în cinci volume sub titlul «Viața și opera lui Mihai Eminescu», de d. Gh. Călinescu.

Acest amplu, documentat și strălucit studiu — de-o sobrietate, de-un adevăr și de-o adâncime pe care puțini în critica și istoriografia românească le-au atins — a fost (ne-am mirat, dar a fost) distins de ochele Academiei.

Ba încă distins cu marele premiu de critică, egal în valoare materială cu premiul național de literatură (adică lei una sută mii lei!...)

E ciudat, e stupefiant.

Pentru că Academia Română nu greșește niciodată.

Nu greșeste, în sensul că nu abdică dela linia ei.

Și Academia se află conform tradiției sale, pe o respectabilă, pe o inbranlabilă linie moartă.

Din greșală, a nimerit-o bine.

«Are odată», înaltul for...

«Viața și opera lui Mihai Eminescu», a acelui Mihai Eminescu care împarte cu Caragiale, cu Rebreanu, Argezi și Lovinescu gloria de a nu fi încălțat papucii de academician român, respectiv de senator cultural, — dă în felul acesta cercetătorului vieții și operii poetului, prilejul de a le răsbuna și de a-l răsbuna, dincoace de mormânt.

E o monedă, și aceasta, de aur amar cu văpaie nepieritoare, pe care Eminescu o plătește târziu nemuritorilor de carton care nu-l puteau avea printre ei.

SGURĂ, PAPUCI ȘI DEGETARE

Interesant este că — deși distinsă cu marele premiu de critică al Academiei — «Viața și Opera lui Mihai Eminescu» a apărut în editura «Fundației pentru literatură și artă».

În editura aceleiași Fundații Regale care — la îndemnul și sub egida Suveranului — a înțeles să înlesnească promovarea culturii și scuturarea ei din praful de sgură al platitudinilor oficiale, din jugurile înguste ale «moralei în artă», din degetarele de plumb bont cu care

ciungii, la noi, cată să măsoare cele trei degete lăsate de Dumnezeu pentru semnul crucei și semnul de pe hârtie.

Acestea s'au dovedit a fi rosturile «Fundației pentru literatură și artă»; din ele a ieșit în lumina tiparului opera recunoscută de Academia prin acordarea premiului de critică.

Academia poate să mai greșească odată, recunoscând la fel importanța inițiativei aceleiași Fundații de a tipări «ediții definitive» ale marilor scriitori români în viață, ediții inaugurate recent cu aceeași «Versurilor» d-lui Tudor Argezi.

Oricât de bătrână e Academia, ea a dovedit că poate greși matur.

Sunt însă academicienii — CARE AU FOST DE MULTE ORI, CU DEMISIILE FLUTURATE AMENINȚĂTOR ÎN VÂRFUL UMBRELEI, ÎMPOTRIVA EI ȘI CARE AZI ZIC CA O APARA — care nu știu, să greșească salutar, au știu să greșească în felul acesta.

Și iată atunci — aberația.

Academia trebuie să rămână «O VORBĂ DE CAUCIUC PE O STAMPILĂ»...

Nu i se dă voie să fie altfel și altceva. Aceiași academicienii pe care învățul de la alții ni-era să-i respectăm, dar aceiași care altădată și în repetate rânduri au trântit ușile Academiei și au amenințat-o — ei, Jupiterii înfuriați! — au invitat-o azi să denunțe versurile d-lui Tudor Argezi deoarece (lăsăm pe cetitori să arunce oprobriul asupra denunțătorului) «cea mai vulgară pornografie se publică sub pecetea Fundațiilor Regale»...

«Cea mai vulgară pornografie», este Opera celui mai mare poet de azi al nostru, pe care Suveranul l-a încoronat cu premiul național de poezie și tot Suveranul l-a tipărit în editura Fundațiilor Lui.

Dealtfel, cetitor și cunoscător, spirit nou și îndrumător nou, tot Suveranul a fost Acela care a tipărit întâia carte a lui Tudor Argezi.

ÎN CINE SE CUTEAZA, AȘADAR, SA SE LOVEASCA ASTAZI, CU OCOL NU INDEAJUNS DE MEȘTER CA SA NU FIE DESCOPERIT ?

Serisoarea adresată «Faciei» (No. 1602) de d. Tudor Argezi cuprinde pasagi senzationale în acest sens, pe care firesc cenzura — grijulle ca nu cumva pulpanele redingotelor de apostoli să iasă în văzul public-odios pătate — le-a călțat.

Documentul îl avem
El rămâne.

D. Eugen Ionescu
și „Generația
în pulbere“

Comentând polemica dintre d-nii Zaharia Stancu și Mircea Eliade în jurul «generației» d. Eugen Ionescu publică în «Facla» două coloane cu juste observații.

«Generația care ne precedează a dat câteva culmi: Ion Barbu, în poezie, — Tudor Vianu, creator de sisteme estetice, nu prea subțiri, dar solide. Lucian Blaga, în metafizică și filosofia culturii, Nae Ionescu, Cezar Petrescu, romancier al «ratărilor», Camil Petrescu, spirit mobil, preocupat de toate marile probleme și încercând să dea o soluție până și destinului lumii («Despre noocrația necesară»); printre cei cu câțiva ani mai în vârstă, numărăm pe cel mai mare romancier român, pe d. Liviu Rebreanu, pe cei mai mari pamfletari, N. D. Cocea și Tudor Arghezi, pe singurul român înțelegător al literaturii, d. E. Lovinescu (Românii nu «înțeleg» literatura, ci o confundă cu morala, o subsumează filosofiei sau teoriilor patriotico-culturale) pe scriitorul și teologul preocupat de problematica creștină, și realizarea unei vieți creștine, Gala Galaction.

Descinzând din toți aceștia, — este generația zisă «tânără», despre care Mircea Eliade, («Generația în pulbere» Vremea), care aliază într'un mod paradoxal, erudiția cu imbecilitatea, o apără împotriva lui Zaharia Stancu afirmând că e singura preocupată de metafizică, problema culturii, introspecție, creștinism etc., de când există cultura română. Am văzut că toate aceste domenii de preocupări își au reprezentanții lor străluciți în generația care s'a realizat imediat după război. Dar Eliade spune că tinerii de 30 de ani au reformulat cultura română, fără a-și da seama că ei nu fac decât să continue, să accelereze sfârșitul ciclului ei. Ceea ce este mai amuzant e faptul că, făcând greșala oricărui teoretician al fiecărei nouă generații românești, căci generația «Sburătorului», și cei din mișcarea simbolistă, și așa mai înainte își renegau părinții, — se integrează, se aseamănă banal, cu toți înaintașii săi prin însuși acest sentiment paricid. Apând de altfel ca toți Românii și ca Farfuridj marota «ce va zice Europa», ridiculul Mirciulică Eliade ca criteriu al valorii tinerii generații dă sigiliul consacării străinătății: Grigore Moisil, Țițeica sunt «cunoscute» în străinătate. Dacă acesta este criteriul, atunci Eminescu și Caragiale, necunoscuți peste graniță, nu au valoare, iar dintre tineri nici unul nu este «cunoscut» măcar ca matematicianul Dan Barbilian, și nici unul nu are faima mondială a lui George Enescu, doctor Marinescu, Panait Istrati. Așa încât iată că și din acest punct de vedere, tânără generație s'a remarcat mai puțin.

Regretăm că nu putem reproduce întregul articol al d-lui Eugen Ionescu. Îi adăgăm însă aci concluziile:

«Nu știm dacă e superficială această generație.

E în orice caz confuză. De altfel, admînd chiar, cu Mircea Eliade, că tânără generație este preocupată de grave probleme, — aceasta nu înseamnă încă nimic, atîta vreme cât nu și-a găsit o realizare, o expresie culturală.

Oameni! vii, frământați, inteligenți, proști, etc. — se găsec pe toate drumurile, printre toți tinerii din lume. Măsura realizărilor lor, valorificarea lor, constă în transpunerea lor pe planul creațiilor culturale.

Mircea Eliade are zece prieteni «frământați», — și pentru că sunt «frământați» (așa a constatat din conversațiile cu ei) aceștia sunt și genii. Iar dacă la 30 de ani sunt și profesori universitari (N. Iorga a fost profesor universitar la 24 de ani) Mircea Eliade cade, definitiv, pe spate.

Trebuie să recunoaștem, cu cea mai deplină liniște, că cele trei criterii de selecție ale lui Mircea Eliade (aprobarea străinătății, «frământarea lăuntrică», catedra universitară) ne dovedesc deplina... naivitate (ca să fim politicoși) atît de caracteristică adorabilului șef al tinerii generații.

Citiți revista „Azi“

F A P T E

PRIMA CARTE A M. S. REGELUI
CAROL II

Prima carte a Suveranului nostru, e culegerea de discursuri rostite în răstimpul 1930—1936, în diferite momente ale culturii noastre.

Trebuie relevat acest fapt, întrucât în Dinastia regală a noastră, a fost o tradiție nedesmințită de intelectualitate și creație oratorică și literară.

Regina Elisabeta a oferit literaturii mondiale pe distinsa poetă Carmen Sylva. Regina Maria, o scriitoare fecundă cu condei de rare nuanțe sufletești, pusă pe grai simplu, surprinzător de sincer. (O carte mare sunt «Memoriile sale»).

Este știută ușurința cu care M. S. Regele Carol II improvizează cele mai dificile ca și cele mai calde, mai patetice sau mai lucide, cerebrale cuvântări.

Cei cari l-au auzit, — și printre care se numără și cel ce scrie rândurile de față, — nu rare ori au rămas uimiți de frumusețea elocvenței sale.

Culegerea discursurilor Suveranului — deși o literă căreia îi lipsește căldura și gestul cuvântătorului — e o măsură fidelă a darurilor intelectuale ale scriitorului-rege.

Alegerea M. S. Regelui ca membru activ al «Societății scriitorilor» — ca o subliniere a activității scriitoricești a M. S. — nu e un gest de curtoazie, ci o dreaptă distincție a acestui rar act.

FIRMA ACADEMIEI ROMANE, CARPANO-
ȘIA ȘI PENIȚELE

În occidentală revistă «Înălțarea», d. Ovid Densușianu, scrie rânduri juste despre moravurile administrative ale conducerii «Academiei Române»:

«In ochii trecătorilor pe Calea Victoriei se desprinde dintr'un grilaj o tăbliță arătând că după el, în fundul curței, se găsește Biblioteca Academiei; tăblița e cenușie, galbenă, cu pete de ploaie ca la o prăvălie din Calea Văcărești. Nu s'a găsit în bugetul Academiei o mie, două mii de lei ca să se puie alt ceva, de înfățișare civilizată?»

La Academia noastră a fost o obișnuință «cârpănoșă», pentru care tocmai dicționarul «Academiei» dă totuși numai un exemplu, din Creangă, când... ar fi putut aminti că cuvântul îi este foarte cunoscut. Mi s'a spus odată că se numărau penițele cu care trebuiau să scrie funcționarii sau la care să recurgă cetățorii. Și cu toate acestea câte fonduri a avut și mai are, câte sume s'au risipit pentru tipărituri de tot ușoare, însărcinări de favoritism etc.

Chiar acum, după ce i s'au dat 10 milioane și se întinde clădirea ei, reappare spiritul strâmt, meschin opoșit între zidurile ei. Sala nouă de lectură nu va cuprinde mai mult de vre-o 80 de locuri. Fobie a spațiului, soră, se vede, cu sgârzenia gesturilor și mărginirile de prevederi.

E interesant, nu?

Cred că tot așa de bine s'ar putea scrie și despre moravurile intelectuale ale Academiei. Și o vom face.

«MUGET CLAR...»

Intr'o emoționantă scrisoare adresată d-lui prof. N. Iorga d. ministru al instrucțiunii publice invită pe marele cărturar să ia direcțiunea noii reviste «Muget clar» care cîcă ar sta să apară sub egida (și mai ales din fondurile!) ministerului.

«Ca și Spiru Haret... — se exprimă duos filantropul cultural dr. C. Angelescu — care a ajutat revista «Semănătorul», «tot așa»... și d-sa vrea să fie inspiratorul revistei «Muget clar», firește pentru revenirea la «curențele literare sănătoase».

«Curențele» însă, sunt de multe ori nesănătoase: produc răceală. O va simți, venind din public, și noul... «Spiru Haret», pe care reumatismele sale culturale l-ar fi putut face mai precaut.

Henri Matisse Femeia cu fotoliu

BIR VAMILOR

Răsfoind ultimul număr al «Revistei Fundațiilor Regale» am dat peste următorul sugestiv titlu: «Bir Vănilor»...

Deziluzie însă, nu semna d. Mircea Vulcănescu!

TIMPUL E ISTORIE

O epocă este și așteaptă să fie desvăluită în fiecare lucru.

De oarece, observași un fapt și anume acela că, viața de totdeauna, deși sub aspecte și forme diferite, este aceeași în modurile sale de a fi. Viața omenească e timp și timpul e cotidian. În ce fel?

Vedeți, timpul uman este un conținut uman. Nu este o pură formă și nici o convenție după cum nu este nici un dat obiectiv, rece, static, mort. Timpul nu este nici durată bergsoniană. Timpul este numai istorie. Iar timpul acesta istoric e făcut din clipe, ore, zile, săptămâni, luni, ani, decenii, secole, milenii.... Și apoi vine ereditatea istorică, această ereditate care nu mai este naturală. Căci ereditatea istorică este Obișnuința. Este crearea omului după chipul și asemănarea propriei sale făuriri, unealte și creații. Obișnuința este însăși timpul omenească. Pascal spunea: «Obișnuința este a doua natură; mă tem ca natura să nu fie prima obișnuință».

Deaceia, o epocă este și așteptată să fie desvăluită în fiecare lucru. Căci, fiecare lucru are o vârstă iar vârsta unui lucru este însăși istoria din care face parte....

ACADEMICIAN INTR'UN PICIOR...

D. Ion Pillat, autorul celebrei plachete «Versuri într'un picior» a fost ales membru corespondent al Academiei Române. Felicităm pe onorații membri ai Academiei pentru această alegere. Încă o chelie oficială lângă atâtea alte chelii.

DANTURA LUI OSCAR WILDE

CUM sfârșește moda? Cu alte cuvinte, cum termină orice cultură? Vă aduceți aminte de Oscar Wilde? Omul acesta care a practicat cea mai desăvârșită oglindă, homosexualitatea, a ajuns să primească, la rădăcina nasului, scuipatul unui muncitor, într'o gară, în drum spre cel din Reading. Datorită acelu scuipat, Oscar Wilde scrie «De Profundis». Însă.

«Jamais un coup de dées n'abolira le hasard».

Și astfel, asemenea oricărei culturi, Oscar Wilde sfârșește sub pseudonimul de Sebastian Melmoth. Însă nu este numai atât. Adică o cultură nu termină numai pseudonimă. Lui Oscar Wilde i s'a vândut dantura pentru a se putea plăti restanța la chirie... Iată adevarata moarte a culturii:

— Orice cultură sfârșește prin a i se vinde dantura.

POEZII ARDELENI

În «Familia» dela Oradea, pe lângă un ciclu de versuri al d-lui Victor Eftimiu, asupra cărui s'ar conveni să revenim, găsim două poezii de rară frumusețe. Le transcriem. Prima aparține d-lui Emil Isac; a doua d-lui C. Miu-Lerca din Banat.

CANTEC

M'ai învățat să nu mai cred în flori,
Să fiu și eu crezător în aur și păcat.
Mi-ar furat cerul și visurile ce fugeau în nori.

Mi-aj dărimat altarul: inima de copil.
Și m'ai făcut sclavul trupului tău
Și sunt, ce n'am vrut să fiu: păcătos și rău.

G. Rouault Teatrul

Dă-mi înapoi privirea mea de altădată,
Să mă pot mira de ciocârliei și trandafiri.
Și las' ca lacrimi și zâmbet să mă bată.

Dă-mi înapoi credința în neprihănitul soare.
Dă-mi înapoi să fiu iar ceia ce-am forst:
Să arunc aurul lunei întregi pentru o floare.

DOR

Calea lapteului se'nchină;
cruce-i calea din grădină.

Râd ciurezii — și răsună
harfa razelor de lună,
instrunite'n jordan.

Plouă stele, că-i senin.

Cloșca 'și culcă printre ele
'n pene aurite puți,

Mândro, noaptea asta-acui-i?

E a dorului și-a vinii...

Scoala-s niși de flori măgrinii,
să și-i scutur, dar în poală.

ROAIBA

O excelentă navelă «Roaiba» publică în ultimul număr al revistei «Azi» d. Al. Mironescu.

Tot ceiace privește partea redacțională a revistei «Floarea de Foc», a se adresa d-lui Vasile Damaschin, Calea Victoriei 32, ziarul «Credința».

și DOCUMENTE

SĂPTĂMÂNNA BIBLIOGRAFICĂ

29 MAI — 4 IUNIE

VASILE DAMASCHIN

LUNA CĂRȚII

Literatură

Roman, studiu.
M. S. REGELE CAROL II: Discursuri culturale (1930—1936, Martie).

Biblioteca pentru toți, No. 1500—1501, ed. Alcalay. Conține 50 de discursuri rostite de Suveran în diferite ocazii și momente din viața culturală românească.

Subliniem că e prima carte a M. S. Regelui, apărută în teascurile românești, Societatea Scriitorilor Români, înregistrând faptul și întrușită în ședința generală, a ales pe Suveran ca membru activ.

Pagini 179, lei 14.

BRUCAR, I.: Bergson. Un studiu bine pus la punct și scris cu o rară claritate. Cuprinde: I. Critica scientismului și a filosofiei. II. Sensul metodologic și metafizic al intuiției. III. Conceptele și problemele filosofiei bergson-

nice, IV. Despre valorile etice și religioase. Cu o prefață de autor.

Lei 21, pagini 199.

Bib. pentru toți, ed. Alcalay, No. 1408—1410.

BUNIN, IVAN: Nucle. Traducere de Donciu Demetrius, Bibl. pentru toți, ed. Alcalay, No. 1406—1407.

Lei 14, pagini 140.

CALINESCU, G.: Opera lui Mihail Eminescu. Cel de-al patrulea volum din vasta operă critică a d-lui Călinescu, despre a cărei deosebită valoare vom scrie, pe larg, în altă parte. Conține: Cadrul psihic, Cadrul fizic și Tehnica, Ed. Fundația pentru literatură și artă Carol II. Lei 150 (ambele volume), pagini 117.

CALINESCU, G.: Opera lui Mihail Eminescu. Volumul V. Analize. Eminescu în timp și spațiu, pagini 383. Ed. Fundația pentru lit. și artă Carol II. Ambele volume 150 lei.

CIOCARLAN, ION: Du-te dor... Roman. Editura «Bucovina». Lei 80, pagini 390.

DUMITRESCU, SERGIU: Parađa Surdo-Mușilor. Roman. Ed. librăriei «Academică». Lei 60, pagini 232.

FAINARU, I.: Păianjenul. Ed. «Cultura poporului». Lei 20, pagini 86.

HOROVITZ I.: 3 jocuri piesete. Ed. «Solo», Buc. Lei 20, pagini 32.

MANOLIU, PETRU: Tezaur Bolnav. Roman. Cea de a doua carte a tânărului și talentatului scriitor. Autorul urmărește cu subtilă analiză în ce măsură se pot acorda restrângerile de azi cu moștemirile sângelui.

Ed. Cartea Românească. Lei 60, pagini 200.

MANN THOMAS, TONIO KROEGER. Traducere de d-ra Th. Eucharis. Bib. pentru toți, ed. Alcalay. Lei 14, pagini 108.

NICOLA, C-TIN: Epitafe. Ed. Scrisul Românesc, Craiova. Lei 40, pagini 66.

NICULESCU, CONST. I.: Poesii alese din Seminarul monahal Cernica.

Lei 60, pagini 105.

PAPADAT-BENGESCU, HORTENSIA: Ape adânci. Biblioteca pentru toți, ed. Alcalay. Lei 21, pagini 196.

Drept

DRĂGOMIRESCU, ANGHEL M.: Revendicarea în dreptul român. Lei 160, pagini 251.

GHÎȚA, DEM. N. N.: Clearing și compensații. Lei 120, pagini 57.

REUSS, ALEX.: Comitetele de revizuire. Lei 20, pagini 14.

SOREANU, A.: Organizarea Societății Naționalelor. Pactul și analiza lui. Anexa: Pactul Soc. Naționalelor. Lei 30, pagini 40.

Economie, agricultură, științe

CONSTANTINESCU, G. K.: Ereditate și Eugenie. Cu un cuvânt introductiv de d. G. Mironescu. Ed. Librăriei «Academică». Lei 40, pagini 103.

DIMITRIU, ing. agronom PAUL: Cultura practică a ciupercilor. Cu 13 pagini în text. Editura proprie. Lei 20, pagini 60.

GEORGESCU-GRUIA-L.: Ghizdeiul. Scrisul Românesc-Craiova. Lei 30, pagini 50.

LINTEȘ, MAIOR I.: Noțiuni elementare de Aerodinamică și de mecanica avionului. Cu 71 figuri în text. Lei 100, pagini 144.

PETRA, NICOLAE: Băncile românești din Ardeal și Banat. Ed. Cartea Românească.

REPANOVICI, PETRE: Vagoane de călători și marfă. Călărași. Lei 100, pagini 240.

TAȘCA, G.: Viața și opera lui Ricardo. Sindicalism și socialism. Două conferințe. Lei 30, pagini 59.